

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká pošta, s. p.**, se sídlem Politických vězňů 909/4, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. 7. 2013, čj. 10 Na 31/2013 – 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Podáním ze dne 15. 4. 2013 se žalobce domáhal u Krajského soudu v Českých Budějovicích ochrany před nezákonným zásahem žalované, který měl spočívat ve vrácení všech písemností doručovaných žalobci zpět soudu, který je odeslal.
2. Usnesením ze dne 16. 4. 2013, čj. 10 Na 31/2013 - 2, krajský soud vyzval žalobce, aby odstranil vady shora uvedeného podání ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto usnesení.
3. Podáním ze dne 30. 4. 2013 žalobce sdělil, že výzvě neporozuměl a požádal o ustanovení zástupce.
4. Krajský soud zamítl žádost o ustanovení zástupce usnesením ze dne 27. 5. 2013, čj. 10 Na 31/2013 - 9. Kasační stížností ze dne 15. 6. 2013 podanou proti tomuto usnesení se Nejvyšší správní soud nezabýval, protože byla podána elektronickou poštou bez ověřeného elektronického podpisu a nebyla následně potvrzena v souladu s § 37 odst. 2 s. ř. s. O této skutečnosti Nejvyšší správní soud informoval krajský soud přípisem ze dne 10. 7. 2013, čj. 7 As 62/2013 - 6.
5. Usnesením ze dne 16. 7. 2013, čj. 10 Na 31/2013 - 19, krajský soud odmítl podání žalobce ze dne 15. 4. 2013 podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., protože žalobce neodstranil vady podání ani přes výzvu soudu.

II.

6. Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení krajského soudu kasační stížností, ve které namítl svévolný postup krajského soudu.

III.

7. Nejvyšší správní soud předně připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 – 11, všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, ale pro samotné vedení sporu (viz např. rozsudek ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 – 13).

8. V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni vydání tohoto rozhodnutí již více než 800 spisů, kde žalobce vystupuje v pozici stěžovatele či navrhovatele. Jen od počátku roku 2013 do 9. 8. 2013 napadlo k Nejvyššímu správnímu soudu 233 věcí, v nichž žalobce vystupuje jako účastník řízení, přičemž k témuž datu jich bylo vyřízeno, resp. rozhodnuto 179 (42 řízení bylo zastaveno, 16 věcí bylo odmítnuto, 77 zamítnuto, pouze ve 2 případech zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, zbývající věci byly vyřízeny jiným způsobem). Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství žalobcem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pro srovnání lze uvést, že v roce 2008 bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno „pouze“ 22 věcí, v nichž žalobce vystupoval jako účastník řízení, v roce 2010 to bylo 65 věcí a v roce 2012 již 312 věcí. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je seriozita a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů.

9. Stěžovatel vytkl krajskému soudu především svévolný postup v řízení, neuvedl však námítky, kterými by se snažil vyvrátit rozhodný závěr krajského soudu, že neodstranil vady podání ze dne 15. 4. 2013. Nejvyšší správní soud nevyzval stěžovatele k odstranění vad kasační stížnosti, protože při předběžném posouzení zjistil, že v posuzovaném případě je stěžovatel opět veden snahou vést „spor pro spor“. Vznesené námítky *prima facie* nemohou být důvodné a kasační stížnost je zcela zjevně bezúspěšná (srov. zejm. usnesení ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 - 10, a usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. I. ÚS 1632/13, jímž ústavní stížnost stěžovatele odmítl).

10. Navíc podání stěžovatele ze dne 15. 4. 2013 nebylo zjevně na první pohled návrhem způsobitelným k zahájení řízení ve správním soudnictví, protože žalovaná není pasivně legitimována (srov. § 82 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se již v rozsudku ze dne 6. 5. 2011, čj. 8 As 70/2010 - 156, ztotožnil s názorem krajského soudu, že žalovaná nevystupuje při doručování písemností jako správní orgán a svým postupem vrchnostensky nezasahuje do veřejných subjektivních práv žalobce. Krajský soud tudíž správně uzavřel, že zásah tvrzený v předmětném podání se nemůže dotknout veřejných subjektivních práv stěžovatele. Nebylo možné dospět ani k závěru, že by byla dána pravomoc soudů k rozhodnutí o tomto podání ani v občanském soudním řízení, proto krajský soud nemusel postupovat ve smyslu § 46 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud proto bez jakýchkoliv pochybností postupoval v souladu se zákonem, pokud podání stěžovatele odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

11. Nejvyšší správní soud v souladu se zásadou hospodárnosti řízení nepřistoupil k provedení standardních procesních úkonů, tj. nevyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti a k předložení plné moci udělené jím advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Zdejšímu soudu je totiž z úřední činnosti známo (srov. např. věci vedené pod sp. zn. 8 As 71/2012 či sp. zn. 8 As 79/2012), že shora uvedené výzvy obvykle neplní

svůj účel a nevedou k řádné procesní přípravě řízení. Tyto výzvy naopak rozehrávají písemný „ping pong“ mezi stěžovatelem a zdejším soudem, který prodlužuje řízení o kasační stížnosti o několik týdnů až měsíců. Stěžovatel zpravidla požádá o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a následně o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi, resp. o povolení splátek soudního poplatku. Nejvyšší správní soud však tyto žádosti zamítne z důvodu svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčnímu přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 - 13, a ze dne 4. 10. 2012, čj. 8 As 71/2012 - 22, která byla stěžovateli doručena a jejich obsah je mu proto znám). Výsledkem řízení pak obvykle bývá jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. též výše uvedenou statistiku o počtu zastavených řízení).

12. Nejvyšší správní soud nepochyboval, že tento bezúčelný a zcela neefektivní postup by se opakoval i v posuzované věci.

13. Obdobný postup volí v případě opakujících se zjevně nedůvodných podání stěžovatele také Ústavní soud. Ve vztahu k povinnému zastoupení stěžovatele v řízení o ústavní stížnosti vyslovil, že poučení o této povinnosti není nutno stěžovateli zasílat vždy v každém individuálním řízení, jestliže se tak stalo v identických případech předchozích. Pokud lze vycházet ze spolehlivého předpokladu, že dříve poskytnuté informace byly objektivně způsobilé stěžovatele zpravit o zásadě povinného zastoupení v řízení před Ústavním soudem, setrvání na požadavku vždy nového a totožného poučování by se jevilo jako formalistické a neefektivní (viz usnesení ze dne 22. 11. 2012, sp. zn. II. ÚS 4256/12 nebo výše zmíněné usnesení sp. zn. I. ÚS 1632/13, obdobně srov. usnesení ze dne 14. 11. 2012, sp. zn. III. ÚS 4255/12, ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. II. ÚS 3748/14, nebo ze dne 10. 10. 2012, sp. zn. III. ÚS 3747/14). Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že uvedené závěry lze vztáhnout i na poučování o povinnosti být zastoupen advokátem a povinnosti zaplatit soudní poplatek v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel byl zdejším soudem poučen o těchto povinnostech nesčetněkrát, jejich existence si proto musí být nepochybně vědom.

14. Nejvyšší správní soud si je vědom znění čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo na soudní ochranu. Okolností, za nichž stěžovatel uplatňuje svá práva (a to zejména právo na soudní ochranu), však nelze považovat za výkon subjektivního práva v souladu s právním řádem. Chování stěžovatele naopak naplňuje znaky zneužití práva, které zdejší soud vymezil např. již v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004 - 48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „*situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo ke neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zřídka dovolené*“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastními právnímu řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008 - 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, a v něm uvedená judikatura). V této souvislosti lze rovněž připomenout rozsudek ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 As 38/2010 - 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování občanského sdružení, založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání

legitimní důvody, je třeba jej považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr prošel testem ústavnosti u Ústavního soudu a obstál (viz usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

15. Stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, jak bylo zmíněno výše, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití lze dovodit i v nyní posuzované věci – a toto rozhodnutí tedy nevede k budoucímu paušálnímu odmítnutí jakéhokoliv podání, jímž by se stěžovatel obracel na soud. Shora předestřený postup představuje pouze materiální korektiv formálního pojmání práva na soudní ochranu v souladu s principem ekvity (spravedlnosti) a bude vyhrazen zcela výjimečným případům, u nichž se běžný procesní postup bude jevit jako zcela neefektivní, a současně bude zcela zjevné, že kasační stížnost nemůže být úspěšná. V tomto ohledu tedy bude třeba dbát zvýšené opatrnosti a pečlivě se seznámit se skutkovými i právními okolnostmi případu stejně jako v ostatních věcech.

16. Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) za použití § 120 s. ř. s.

17. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. srpna 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu